

Történelmi pillanat...

Galyatető története új fejezetet nyitott a 2019. október 13-i önkormányzati választáson. A híres üdülőhely gazdára talált, még hozzá a nagyon áhított gondos gazdára, Varró Roland személyében, aki ezentúl képviselői minőségben vesz részt az önkormányzat munkájában. Harmadik generációs család, akinek gyökerei Galyatetőn erednek. Ugyan, ki ismerhetné jobban az üdülőhely régi és új gondjait?

Apai nagyszülei 1954-ben költöztek ide végleg. A családi legendárium úgy emlékszik, hogy a nagybátyja az egyetlen, aki Galyatetőn is született, a mai Turista Centrum épületében, ami régen pékség és munkásszállás volt. Nagyszülei és később szülei is a Nagyszálló dolgozói voltak és Roland is ott kezdett el dolgozni.

Mindennap megtalálható a patinás kisboltban - amely már eddig is információs pontként működött - télen a sí kölcsönzőben. Szívesen vesz minden építő jellegű javaslatot, ötletet, de a problémákat is elmondhatja minden itt élő és hétvégi ház tulajdonos. Ami helyben nem oldható meg azt tolmácsolja a Polgármesteri Hivatal felé.

Gyors közvélemény kutatásom eredményeként bátran leírhatom, hogy mind az állandó lakosok, mind a nyaraló tulajdonosok örömmel fogadták a tekintélyes szavazatszámmal nyerő képviselőt, aki megkapta nemcsak Galyatető, hanem a többi településrész lakóinak is a bizalmát. A megkérdezettek kivétel nélkül abban látják a garanciát, hogy akiknek a környezetük nemcsak nagyon rendben van, de ez mellett eredeti, a hegy szellemiségébe illő ötleteik is vannak, azok a tágabb értelemben vett környezet kialakításában is az igényes és szép megoldásokra fognak törekedni. .

Az új képviselő-testület megalakult, és hétvégeken járják be a településrészeket, utcánként írják össze a teendőket. Amint a végére járnak a bejárásnak, fontossági és megvalósíthatósági sorrend szerint látnak hozzá a munkának. Az eltelt egy-két hónap tapasztalata azt mutatja, hogy a polgármester és a testület tagjai szívükön viselik a településrészek sorsát, minden településrész képviselve van egy ott élő képviselő által, és abban egyként gondolkodnak, hogy mindannyian tenni szeretnének a Felső-Mátráért.

(A szerk.)

Egy templom szentelés margójára

Szép és nemes dolog, hogy magyar segítséggel újítanak fel templomokat a Közel - keleten, és a környező országok magyar lakta területein.

Van azonban egy saját templomunk is, az ország legmagasabban fekvő temploma, amit az összedőlés veszélye fenyeget.

Ez a templom az, ahol Kodály Zoltán a Missa Brevis alapjait megalkotta, és számtalan alkalommal gyakorolt a most is itt lévő orgonán. Több alkalommal a Gyöngyösorosziból feljáró kántort is helyettesítette. Fasang Árpád zongoraművész is évtizedekig minden vasárnapi misén az orgona elé ült.

Az utolsó szovjet katona kivonulását Für Lajos, akkori honvédelmi miniszter itt jelentette be egy rádióközvetítésben.

Huszonegy évvel ezelőtt a harangtorony külső kőfalának egy 10 -12 m²-es szakasza leomlott. Akkor egy gyors összefogással sikerült annyi pénzt összeszedni, hogy a nagyobb

bajt elkerüljük. A tornyot felállványozták, és a leomlott köveket erős anyagba rakva visszaépítették. A kivitelezés szakszerű volt.

Statikusok vizsgálták meg ekkor a templomot, és a szakvéleményükben rögzítették azt, hogy hasonló omlás a templom falzatának bármelyik szakaszán, bármikor előfordulhat. Az andezit köveket ugyanis az építéskor meszes habarcsba rakták, és csak a külső vékony fugát csinálták betonhabarcsból. A meszes habarcs az esők hatására elporladt, és a falzatot jelenleg csak a fugák tartják össze. A szakvéleményben a megoldási javaslat is benne

volt. Az összes fugát mélyen ki kellene kaparni, és erős anyaggal - immár kellő vastagságban - újra fugázni. Ezután az egész falzatot impregnálni kellene.

Sajnos, néhány évvel ezután egy pályázati pénz már nem a templom javítását szolgálta. A rajta lévő műemlékpalát, aminek semmi baja nem volt, leszedték, és bitumenes zsindelyre cserélték, melyről tudni lehet, hogy nem egy hosszú távú megoldás, így komoly épületekre nem is tesznek ilyet. Jelenleg már számtalan helyen felszakadt és csak idő kérdése, hogy mikor válik elkerülhetlenné a tetőfedő anyag cseréje.

Még egy szakszerű munka: 15 éve egy belső felújítás alkalmával a padsorok melletti vakolatot leverték, és jó minőségű zsákos vakolattal újra vakolták. Ezt azért fontos megemlíteni, mert az idén nyáron történt belső felújítás alkalmával ugyanezt a hibátlan vakolatot verték le, és vakolták újra, érthetetlen okokból.

Az idei belső felújítás alkalmával a következő követhetetlen dolgokat követték még el: a karzat fölött, a kívülről átázott kőfal belső vakolatát leverték, egészen a tető csúcsáig, ezzel jelentősen meggyengítve magát a kőfalat, és egyszerűen úgy hagyták. Igaz, így nem látszanak a beázás nyomai.

Megszüntették az oltár felett lévő örökmécsest, a padsorok közötti világítótesteket és a gerendák felső oldalára szerelt fényvetőket, melyeket az első és a hátsó falak ünnepi megvilágítására szereltünk fel.

Megszüntették az oltárt körülvevő félkör alakú fal márványos dekor glettelését, melyet 14 éve egy Kodály emlékkoncert alkalmára készítettünk el, ingyen! Hasonló glettelte falakat Velencében és Firenzében lehet látni templombelsőkön. Itt most egyszerűen lekenték fehérre.

A karzat alját és a padok fölötti gerendákat, amik építés óta fehérek voltak, most sötétbarnára kenték. A gerendák és a falak találkozásánál ormótlan álalátámasztókat szereltek fel, ami teljesen stílusidegen, és ezeket is bebarmitották.

Nem tudjuk, mennyit költöttek pontosan a mostani „felújításra”. Hat- és kilencmillióss összegekről hallani. Amit csináltak az teljesen értelmetlen volt és a homlokzati fal belső vakolateltávolítása pedig egyenesen állagromboló.

A hálaadó szentmise a felújításért október 12-én volt. Az ünneplő tömeg a málladozó lépcsőkön, a málladozó falak között jött az ünnepségre. A templom falain a kiesett fugákból fák nőnek. A bejárat melletti oszlopon gránittábla hirdeti a felújítás adományozóit, mellette egy félig leszakadt és elfordult zászlótartóval,

benne a pápai zászlóval, amit napokkal később a sárból vettem föl.

Ez a templom az állam részéről nagyobb odafigyelést érdemelne. Egy átfogó, teljes felújítás, állami felügyelettel, lehetőleg addig, amíg valami visszafordíthatatlan dolog nem történik.

Varró János
Galyatető

(Fotó: Varró János)

Jótekonysági Teljesítménytúra az autizmussal élőkért (Galyatető, 2019. október 19.)

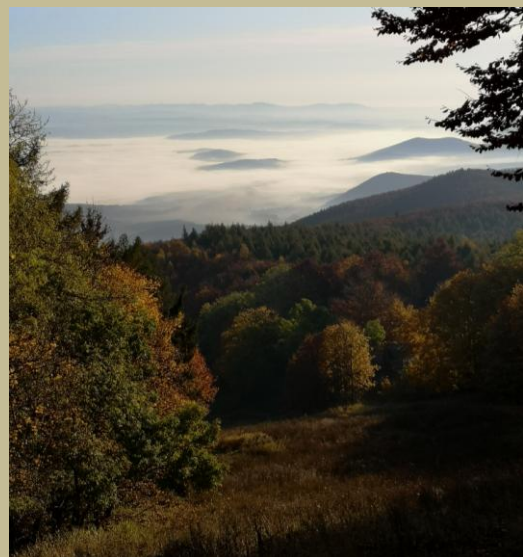

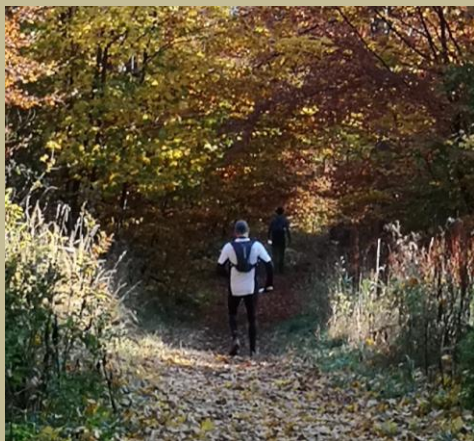
Jutalmat kaptak, akik korán keltek. Gyönyörű őszi reggel várta a túrázókat az októberi szombaton. Negyedik alkalommal rendezte meg október 19-én az Apró Lépések Egyesület teljesítménytúráját, galyatetői rajt-céllal. 50, 30, 20, 10 és 2 km-es távok vártak leküzdésre. Sokan vállalkoztak is erre a több mint 500 induló közül. Meglepően sokan az 50 km-es távval próbálkoztak.

A rendezők, a segítők mindent

megtettek, hogy az adományokért cserébe egy remek élményt adjanak. Lelkes önkéntesek, a gyöngyösi Bottyánosok egész nap szorgoskodtak az indításnál, a beérkezésnél, a zsíros kenyerek készítésénél.

Keresztesi Koppány - egyesületi elnök - elmondta, hogy a túrázók adományainak is köszönhetően 2017-ben létrehoztak egy fejlesztőházat, ahol autista gyerekeknek foglalkozásokkal, szüleiknek tanácsadással tudnak segíteni. Minderről bővebben a honlapjukon.

Ha segítségre van szükséged, ha segíteni szeretnél!

www.aprolepesek.hu.

E-mail: aprolepesekegy@gmail.com

Tel: 20/587 7144

Jó szívvel várnak mindenkit jövőre is!

Őzse Ágnes

Egy életmű mérföldkövei

Eperjesi László, okl. építészmérnök, vezető-tervező munkásságát a Heves-megyei Építész Kamara Életműdíjjal ismerte el. A díj átadására 2019. december 3-án került sor, patinás környezetben, a gyöngyösi Szent Bertalan plébánia Kincstárának konferenciatermében.

A szép számú közönség megismerhette Eperjesi László életművét a kezdetektől napjainkig.

A teljesség igénye nélkül azokat a munkáit ismertettük, amelyeket a nagy közönség is jól ismer, látogat.

Kiemelném a Mátra Múzeum műemlék történeti kertjében lévő barokk-klasszicista kastély rekonstrukcióját, egy új természettudományi pavilon építését, valamint a kastélypark revitalizációját. A barokk, a klasszicista stílus és a XXI. század technikai megoldásai egyszerre tekinthetők meg az épületen. A tervezők és az épület 2009-ben elnyerte az Európa Nostra Nagydíját.

A kékestetői szanatórium főépületének déli szárnyának a felújítási tervét - a '90-es évek elején – szintén Eperjesi László tervezte.

A 2000-es évek második felében megbízást kapott a Hotel Bérc rekonstrukciójára, melynek során a fő funkcionális egységek megmaradtak, de a szolgáltatások bővítésére új épületrészek tervezésére került sor. A homlokzat kivételével, a Grafit 37 Építész Iroda tervei alapján valósult meg a felújítás. (A kivitelezés során, beruházói döntés alapján, megváltoztatták az épület külső megjelenését). A szálloda, Hotel Life - Style néven kezdte meg működését. Mátrafüreden, a templomfelújítás műemlékvédelmi terveit is a Grafit 37 Építész Iroda készítette. Az épület jellegzetessége, a templom tornyának kőlap fedése, amelynek homorú felületű síkjai adják a torony jellegzetes megjelenését. Az épület arányai és az azt körül ölelő ligetes, erdős környezet a déli Mátra egyik legkedvesebb műemlékévé teszi a kápolnát.

Irodájuk Kékestetőre több tanulmánytervet is készített, hogy létrejöjjön egységes, kulturált épített környezete, és hogy végre elnyerje méltó helyét, mint az ország legmagasabb pontja. Rekonstrukciós tervek készültek a Tető étterem felújítására, apartmanház kialakítására az egykori ÉDOSZ üdülő helyén.

Ipari létesítmények: a Mátra alján, a Sárhegy lábánál épült az a „levegőbontó üzem”, amely a SIAD cégcsoport beruházásában készült el. Itt csupán fizikai eljárásokkal a levegőt a 3 fő alkotórészére bontják és cseppfolyósítva tárolják, szállítják a felhasználási helyeikre (technológiai gázok, nitrogén, argon, oxigén). A beruházás a legkorszerűbb high-tech anyagok és módszerek felhasználásával valósult meg, káros anyag kibocsátása nélkül.

Említsük még meg az Együttélés Házát is. A volt gyöngyösi zsinagóga rekonstrukciója 2013-2014-ben: a tervek szerint az épületet kulturális tartalommal kell megtölteni, egyfajta kulturális centrum, kiállítóhely, ahol a zsidó és keresztény vallás több évszázados építő együttműködését mutatnák be.

Végül, ismerjék meg az olvasók is a Heves - megyei Építész Kamara három Életműdíjasát: Visnyei Györgyi okl. építészmérnök, várostervezőt, Thoma Emőke okl. (Ybl díjas) építészmérnököt és a most átadott Életműdíj tulajdonosát, Eperjesi László okl. építészmérnök, vezető-tervezőt, akiről ez a kis portré szólt.

Rostás Gabi

Élet a hegyen

Hegyi életem története 1980-ban indult Galyatetőn, ahová Kaposvárról kerültem.

Akkoriban azt a korszakát élte az üdülőhely, amikor sikk volt Galyatetőn üdülni. A híres Nagyszállóban, a BM üdülőben kéthetente cserélődtek a vendégek, mozgalmassá, nyüzsgővé téve a hegyi életet.

Az üdülők sok embernek adtak munkalehetőséget, nemcsak helyből, hanem az ország távolabbi részéből is.

Vencel borozónk közvetlen az út mellett volt, ahol nagyon sok ember megfordult, barátságok szövődtek, kellemes kora délutáni, esti beszélgetések borozgatás közben, de számos jó hangulatú rendezvényt is lebonyolítottunk, sok-sok visszatérő vendéggel.

A Külker SC pihenőházának gondnokaként sportolókat, családtagjaikat ismerhettem meg.

Az évtizedek során része lettem a hegynek, amely befogadott és elfogadott.

Az utóbbi évek hanyatlása után újra lendületet kapott Galyatető. Sok ingatlan új gazdára talált, felcserélve a városi élet zűrzavarát a békés hegyi életre.

Újjászületett az Alkotóház is, ahol gondnokként dolgozom, és a világon sehová nem mennék erről a szépséggel övezett, békességgel teli hegyvidéki üdülőhelyről.

Pécsi Erzsébet

Mit irigyelhet a Kelet Nyugattól?

Egy nem szokványos cím, egy nem szokványos történethez, ami csak egy töredéke egy sokkal nagyobb történetnek.

Bezzeg Nyugaton! Mindenki hallotta már ezt a mondatot, vagy mondhatni sokkal inkább belső sóhajtozást és vágyakozást. Kicsit Mindenki sóvárgott már kifelé Magyarországról. Ott,

a nagybetűs Nyugaton minden irigylésre méltó: az életszínvonal, a fizetés, az egészségügy és még ráadásul a kerítés is kolbászból van. Adódott egy lehetőség, így magam is „kinéztem”. Nem, nem terveztem a kimenetelt. Hirtelen és váratlan döntés volt, hogy élek a lehetőséggel. Szűk két hónappal később arra eszméltem fel, hogy a kétmillió és a kétszázézer város után egy kétszáz fős kis katalán faluban találtam magamat. Még az sem mondható el erről a vidékről, hogy egy turisztikai központ lenne, ellenkezőleg, egy semmi közepén, Aragónia és Katalónia határán lévő kis mediterrán stílusú falucska.

Milyen az időjárás? Már-már szavannás jellegű, ami meg is látszott. Kevés víz és nagy forróság. Mindenféle rozmaring, kakukkfü, olíva és mandula ültetvények, meg persze a hatalmas szőlőültetvények.

Valami hiányzott. Olyan apróság, amit korábban természetesnek vettem és elsőre feltűnt, így nem is tudtam sokáig, mi is az? (Erre később még visszatérünk.) Ha bármiből hiány van, akkor meghúzzuk magunkat, így megy ez otthon. Egy kicsit fukarabb lesz az ember és kicsit kapzsibb is, talán, de nem Katalóniában.

Nehéz felsorolni, mi mindent kaptunk: kedves gesztusokat, felajánlásokat. Például, az egyik helyi gazdától, Rosa-tól, egy felszántott, elboronált, használatra kész konyhakert parcellát kaptunk, hogy meg tudjuk magunknak termelni a saját zöldségünket. Már

önmagában ez is nagy dolog volt, amihez még öntözési lehetőséget, sok jó tanácsot és segítséget is kaptunk, hogyan is érdemes csinálni? Mit vártak el cserébe? Gyakorlatilag, semmit. Egy „köszönöm” mindent kifejezett.

Munkalehetőség volt mindenfelé, ha pedig teljesített az ember, azt el is ismerték.

Mi az, amit egyszer sem kértek? Hát, a papírokat a végzettségemről. Hivatalba se kellett egyszer sem járnom a kint töltött hónapok alatt. Talán kijelenthető, hogy semmit sem kell irigyelnünk a Nyugattól, de tanulunk annál inkább lenne mit? Mit is pontosan? Akarj, sőt merj élni és ne csak létezz! Ne fásuljon bele az ember a szürke mindennapokba! Ne csak, mint egy gép dolgozz

és dolgozz vakon, hanem tartalmasan éld az életed, lehetőleg harmóniában és kiegyensúlyozottan! Egyszóval, mit tanultam kint a „hippi permakultúrás” korszakom alatt? Életigenlést. (Mit is jelent ez? Talán, később egyszer ez is ki lesz fejtvé írásban!) Csak így van értelme az életnek.

Igen, az apróság, ami az iromány elején kimaradt a „hiány” listán. A fű volt az, mármint a gyeppel, azzal az életérzéssel együtt, ahogy egy nyári napon a puha, zöld, süppedős gyeppel beleülsz. Kint szinte egyáltalán nem volt meg ez a „zöld” életérzés, mert az a bizonyos saját „zöld” életérzés mindenkinek megvan a maga módján. Katalánoknak egy másik fű adja ezt meg.

Végezetül, mi is volt ez az egész? Csak egy kis önkéntesség, ami azután egy teljesen új élethez, új tervekhez és új kilátásokhoz vezetett egy régi-új helyen, a Mátrában, Bagolyirtásban, de ez majd a folytatás lesz...

Rómer Ádám

Mátraalmási történet

„Hát nem érted, hogy mindig erre vágytam, egy parasztházra, a telek végén zúgó hegyi patakkal?! „ Ma is - 25 év távlatából - pontosan emlékszem párom szavaira, mielőtt megvettük Mátraalmáson a lerobbant kis parasztházat, a nyári konyhával és az elhanyagolt kerttel.

Aggályaim nem voltak alaptalanok, mert az elkövetkező öt-hat év hétvégéi - tavasztól ősziig - munkával teltek sógorom és saját kamasz fiaim nem nagy örömeire.

Persze, ma már mindannyian büszkén és nosztalgiával emlékezünk erre az időszakra. Megújult a ház, megszépült a porta, és az unokákkal töltött nyári hónapok, a népes karácsonyi esték feledhetetlenek lettek számunkra.

A rengeteg feladat mellett mindig foglalkoztatott, hogy mit kezdjek a lomtárként használt nyári konyhával? A kis épület egyik sarkában egy romos rakott tűzhely volt, melynek igazi értékét akkor kezdtem érzékelni, amikor szomszédasszonyom arról kezdett mesélni, milyen csodálatos emlékei

vannak arról, amikor gyermekfejjel a kemence tetején melegedett, és ma is az orrában érzi a sült kenyér és túrós lepény illatát. Az igazi meglepetés akkor ért, amikor elmondta, hogy a faluban ma már csak ez az egyetlen tűzhely maradt meg. Tizennyolc évnek kellett eltelnie

ahhoz, hogy végre döntöttem az épület belső felújításáról és funkciójáról. Feleségemmel megegyeztünk, hogy teljes szabadságot ad a kialakításra, és addig nem lép a helyiségbe, amíg teljesen kész nem leszek vele. A közel két hónapos munkálatok során minden szakmai felvérteztségemre szükség volt. Kőműves és asztalos munka, burkolás, festés, lakberendezés.

Teljesen megújult a tűzhely, kijavítottam, lefestettem a falakat, nyílászárókat, leburkoltam a helyiséget. Korábbi évtizedek gyűjtögető szenvedélyének most örültem csak igazán, hiszen sok régiség, családi ereklye gyűlt össze, melyekből mazsolázhattam.

A legnagyobb elismerés azonban az volt, amikor az egyébként kritikus feleségem is tetszését fejezte ki, meglátva a berendezett helyiséget.

Ma már a családi körben RETRO-BOROZÓ-nak titulált nyári konyha a szűk baráti társaságok és az unokák kedvelt találkozóhelye. A rakott tűzhely jó szolgálatot tesz a gomba szárításánál.

Ez évben, a fiammal közösen, megépítettünk a portán egy bakonyi dongás kemencét. Hogy mikor kerül sor a kemence befűtésére? A legközelebbi projekt az új kemencében az első malac megsütése lesz.

Az azonban biztos, hogy az új kemence nem fogja túlélni az én szeretett rakott tűzhelyemet!

Varga György

Mucsonyi Zsolt, erdész és kosárfonó bemutatkozása

Dédapám még a Felvidéken kezdte erdész hivatását, majd a történelem vihara Bükkzsércre, a völgyfőházi erdőtümbbe sodorta. Faragó dédpapa örökségét ismerve a természet és az erdész hivatás mindig közel állt a szívemhez, így a Mátrafüredi Erdészeti Szakközépiskolában kitanultam első szakmámat. Erdészként már több mint 20 éve dolgozom első munkahelyemen, az EGERERDŐ Zrt.-nél.

A természetes anyagok erdész tevékenységem során lépten - nyomon velem voltak, és annak megformálása is egyre inkább érdekelt. Kisebb faragásokat, kővéséseket készítettem, fontam, hajlítottam, ami kezem ügyébe került, de a régi népi mesterségekbe és a kosárfonásba először 2014-ben a Hagyományok Háza szajoli TÁ-BOR-ában kóstoltam bele. Itt fontam első kosaramat Kovács Zoltán kosárfonó mester vezetésével. A vessző illata, hajlékonysága és az alkotás öröme magával ragadott, így azóta is minden évben részt veszek családommal ezen a hagyomány illatával és igazi értékekkel

fűszerezett táboron.

A tábor túlszárnyaló lelkesedésem miatt beiratkoztam a Nádudvari Népi Kézműves Szakiskolába, ahol kitanultam a kosárfonó és fonottbútor-készítő szakmákat. Fontosnak tartom, hogy a Bükkalján korábban több mint 50 családot foglalkoztató háti készítés hagyománya is tovább éljen, így ezt is szeretném kitanulni napjaink utolsó mesterétől, a noszvaji Lukács Imre bácsitól. Ezzel az életcélal jelentkeztem 2018-ban a Heves Megyei Népművészeti Egyesületbe, aminek jelenleg is tagja vagyok.

Az alkotás mellett a tudásom továbbadását is hivatásomnak érzem. Ahhoz, hogy a gyerekeknek is megmutathassuk az egyszerűség és alkotás örömét, ezért a családommal megalapítottuk a Viola Alkotóműhely és Népi Játszóházat, ahol számos egyszerű fajátékkal játszhatnak a gyerkőcök, akiket a népi mesterségek sokaságával is megismertetünk!

Sokéves játszóházi tapasztalataink szerint a gyerekek tiszta szívből élvezik az egyszerűséget és az alkotást. A megalkotott tárgy mellett szabadságot, lelki megnyugvást, elvárások nélküli pillanatokot kapnak tőlünk.

Bízom benne, hogy a jövőben még több gyermek ismerheti meg munkánkat, játszóházunkat, és nagyapáink mesterségei nem vesznek el a múltba!

Ha felkeltettük érdeklődését, a facebook-on Mucsonyi Kosárfonó Műhely néven megtalálja!

Mucsonyi Zsolt

Az ERDŐ, a tervszerű erdőgazdálkodás (Befejező rész)

Felmerül egy kérdés: fogynak a magyarországi erdők?

A szubjektív elemzés helyett beszéljenek a tények:

1945-ben az ország 12 %-át borította erdő, ma már több mint 20 %-ot. A hajdani fátlan Alföldön kisebb megszakításokkal Szegedig lehet erdőben autózni. Az ország erdőterülete folyamatosan nő és ez a tendencia a felhagyott mezőgazdasági területek beerdősítésével és spontán beerdősülésével folytatódik.

Évente mintegy 12 millió m³ fa terem meg erdeinkben, ezzel szemben az éves fakitermelés nem éri el a 8 millió m³-t.

Az erdőkben lévő faanyag-készlet az erdőterülethez hasonlóan szintén növekszik.

Ahhoz, hogy a kérdésekben megfogalmazott „élvezetek” (amelyek közül pl.: kirándulók, futók számára legélvezetesebb a szál erdő, 2. a és 2. b kép) részesei lehessünk olyan erdőre van

2. a kép

2. b kép

szükség, amit tervszerű és tudatos erdőgazdálkodási tevékenység hozott létre és tart fenn. Javaslom, hogy „tegyünk egy kis sétát” az erdőgazdálkodás fogalmi és módszereinek megismeréséhez.

Az erdő funkciói

Az erdő összetett mivolta és fontossága már a kezdetektől tudatosult Magyarországon, Szent István óta királyi rendeletek, törvények korlátozzák és szabályozzák az erdő igénybevételét és az erdőgazdálkodást. A társadalomban megfogalmazódott erdőkép folyamatosan változik, manapság az erdő egyre inkább, mint a környezet védelmének bástyája tudatosul.

Hogy látták az erdőt a múlt század elején? *„Vadon tenyésző fanemekből álló s az erdőgazdálkodás céljaira szolgáló terület, mely ha még a maga természetes eredetiségében áll: őserdőnek nevezetik. Az erdőnek úgy az erdőbirtokos, mint a közjólét szempontjából nagy jelentősége van.”* (Révai Nagylexikona, 1912)

Az erdőgazdálkodás tervszerűsége

„Az erdőket nem nagyapáinktól örököltük, hanem unokáinktól kaptuk kölcsön.” - mondta a bölcs. Az ember hajlamos elfelejteni, hogy ő maga is a természeti rendszer része, és ha valamit megváltoztat, felelősséggel tartozik annak következményeiért.

A Magyarországon található erdők gazdálkodási életrajza általában 40-160 év. Ilyen időtávlatban csak tervszerű módon lehet gazdálkodni, ezért az erdőtervezésnek már több évszázados hagyománya van. A hosszú termelési folyamat miatt nagyon fontos a szigorú és következetes szabályozás, mely jelenleg az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvényben testesül meg. Egyébként már államalkotó Szent István királyunk is hozott rendeletet az erdővel kapcsolatban, a részletesebb szabályozás kezdete pedig Mária Terézia idejébe nyúlik vissza.

Az ország teljes erdőterületére erdőgazdasági tervek (körzeti erdőterv) készülnek, amik 10 éves időtartamra határozzák meg az erdőgazdálkodó erdőnevelési kötelezettségeit és fakitermelési lehetőségeit. A tervek az adott erdőterület funkciójának megfelelően készülnek, és jóváhagyásukkor figyelembe veszik az érdekelt szakterületek (természetvédelem, vízgazdálkodás, önkormányzat stb.) véleményét. Az erdőtervek betartását az erdészeti hatóság ellenőrzi.

Gerely Ferenc, erdőmérnök
Urbán Imre, erdőmérnök

Híradás - EGERERDŐ Zrt.

A Megújuló Energia Szakosztály Egerben tartotta őszi ülését

2019.11.14-én az EGERERDŐ Zrt. Tűzifaudvarán gyűltek össze az Országos Erdészeti Egyesület Megújuló Energia Szakosztályának tagjai.

A szakembereket elsőként Dr. Jung László, a Szakosztály elnöke köszöntötte, majd egy aktuális fapiaci helyzetjelentéssel folytatta a terepi programot. Megtudhattuk, hogy az 1900-as évek végén a gázfűtés lakossági elterjedése, majd az erőművi beszállítások hogyan hatottak az erdészeti cégekre és a tűzifára. Ezek után tájékoztatta a jelenlévőket a kazincbarcikai hőerőmű alkonnyatáról és az új partnerek keresésének nehézségeiről. Erre az időszakra tehető a Tűzifaudvar kialakítása is, melynek céljait és a jövőbeni lehetőségeit is megismerhette a szakosztály. A Tűzifaudvar jelenlegi állapotát, gépesítését, fő termékeit (darabolt és hasított tűzifa, illetve az apríték) Gyenes István, a Felsőtárkányi Erdészet vezetője mutatta be. A 2011-ben nyílt Tűzifaudvar rövid múltjára visszatekintve megtudtuk, hogy a vevői kör bővül(t), jelentős mátrai, bükki szállodák, kórházak, közintézmények csatlakoztak az aprítékkal fűtők köréhez.

A vevőkör kibővülésével az igények mára jelentősen változtak, melyre az erdőgazdaság további beruházással válaszolt. A modern kazánrendszerek elterjedésével mára már több olyan vevő van a piacon, akik az apríték rostált változatát igénylik, így a Jenz típusú aprítógép mellé rostológépeket állítottak be, melyet működés közben is megtekinthettek a jelenlévők.

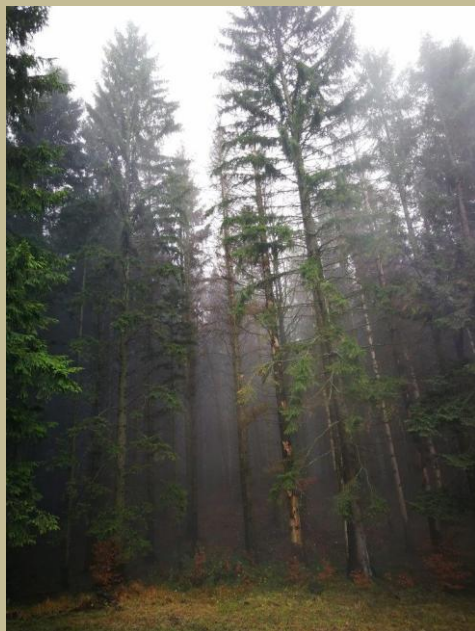
A terepi program után a Pázsagi Turistaházban folytatódott az ülés, Dr. Jung László szemléletes előadásával, fő téma: a fapiac igényei hogyan befolyásolták a tűzifa mennyiségi változását Magyarországon?

Vigh Ilona

Közjóléti és kommunikációs vezető

A bükki „Őserdő” jövőjéért

A klímaváltozás kapcsán igen sokszor kerül szóba a trópusi őserdő, mint a Föld tüdője. Mivel Európából az emberi tevékenység révén eltűntek az őserdők, a természetes folyamatok csak korlátozottan működnek, nagyon fontos, hogy legyenek ismereteink az érintetlen erdők működéséről. A biológiai sokféleség és a természetes folyamatok vizsgálatára kerültek kijelölésre azok az erdőtömbök, amik többé-kevésbé még rendelkeznek az érintetlen erdőkre jellemző jegyekkel. Az EGERERDŐ Zrt. területén lévő nyolc darab erdőrezervátumból kiemelt figyelmet érdemel az „Őserdő Erdőrezervátum”, mert a vadállomány természetközeli összetétele miatt az utóbbi évtizedekben működnek a természetes folyamatok.

A bükki „Őserdő” 850-900 méter magasan, a Bükk-fennsíkron található, az Istállóskő és a Tar-kő közelében. Az erdészek már a 19. század elején felfigyeltek a területre és Király Lajos erdőmérnök javaslatára Pallavicini örgróf, az akkori tulajdonos kivonta a termelésből, hogy a tudományos kutatás rendelkezésére adja át.

Az őserdő életében az azt körülvevő erdőknek – ún. védőzónának - is igen fontos szerepe van, hiszen egyfajta védőbástyát alkotnak a magterület körül. Az őserdő védőzónájában többféle állomány található, köztük mesterségesen ültetett lucfenyvesek, amiken a klímaváltozás miatt már sajnos látható a fenyőpusztulás nyoma. Faegyedei legyengültek különböző rovar- és gombafajok által, sőt számos fa teljesen kiszáradt.

2019. november 15-én a Soproni Egyetem és az ELTE kutatói, illetve az EGERERDŐ Zrt. erdész szakemberei és a Bükki Nemzeti Park

igazgatóságának természetvédelmi kollégái gyűltek össze, hogy megvitassák, mi a legjobb megoldás ebben az elszomorító helyzetben, az őserdő megóvása érdekében?

A magyarországi lucfenyvesek pusztulása rohamosan gyorsul, általános megoldás a letermelésük utáni őshonos fafajokkal való erdősítés.

Ám az erdőrezervátum védőzónájában lévő fenyvesek átalakítása speciális feladat, mert közben minél nagyobb mértékben meg kell őrizni a védő szerepet is.

Mivel a már pusztuló félben lévő fenyvesben minden beavatkozás gyorsítja a szúkárók miatti száradást, a védőhatás megőrzéséhez szükséges fokozatosságot össze kell hangolni a kivitelezhetőséggel és az erdő felújítási kötelezettséggel.

Az erdész szakemberek és a kutatók egyetértettek abban, hogy a védőterületben lévő fenyveseket célszerű 3 zónára osztani.

Az őserdőhöz legközelebb eső 200 m-es sávban a természetes folyamatokra hagyják a régi erdő pusztulását, ahol a szukcesszió törvényei alakítják ki az új erdőállományt.

A második zónában a javaslatok szerint már kisebb sávokban, ún. kulisszás módszerrel történhet fakitermelés, majd mesterséges erdőfelújítás több pionír fafajjal együtt.

A harmadik zónában pedig a gyakorlatban bevált tarvágás utáni erdősítéssel (erdőszerkezet átalakítással) tartható fenn leginkább a védőzóna védőhatása.

A résztvevők bíznak benne, hogy az „Őserdő” védelme érdekében tett lépések nem állnak meg, hanem a kutatók és gyakorló szakemberek együttműködése a jövőben is folytatódik.

Urbán Pál és Vigh Ilona

Ady – 100

„Ki voltam öreg grammás-diák korban

Égnek lendülten s százszor megbotoltan”- írja Ady Endre *Hun új legenda* című versében.

Ki is volt Ő? „Sem utódja sem boldog őse..., Góg és Magóg fia..., A halál rokona..., Proféta? – és folytathatná a Kedves Olvasó is verseiből idézve.

Száz éve, január 27-én adta át lelkét az Úrnak, mindössze negyvenegy évesen, de ösztönös élete megengedte volna akár a százat is.

Az erdélyi Érdmindszenten született 1877-ben táltos jelekkel, hiszen mindkét kezén hat ujja volt. Elszegényedett, kismemes édesapja jogásznak, főszolgabírónak szánja fiát. El is kezdi jogi tanulmányait, de nagykorúságát elérve újságírónak szegül és verseket ír.

Az 1900-as években Nagyváradon és Debrecenben aktív szellemi és kulturális élet folyt, kiegészülve a kávéházak, szalonok világával. Ady belevetette magát az éjszakai életbe és egy futó kalandból - akkor még gyógyíthatatlan – súlyos betegség fertőzte meg: „...tüzes, sajnó seb vagyok”. A betegsége tudatosulása versírásra készítette, ekkor született a *Párizsban járt az ősz* című verse.

Nyílt szellemiségét vonzzák az új idők, új felfogások, kristálytisztán látja az aktuális politikát. és személyével, írásaival az ellenzék táborát erősítette.

Érzelem dús verseinek műzsája Diósiné Brüll Adél, azaz Léda, akivel tizenegy éves szerelmi háromszög létesült, így volt Ady hétszer több időre Párizsban, az ő „Bakonyában”, ahol szebbnél-szebb versek születtek. A Lédához fűződő szerelem lezárásaként írta 1912-ben *Az elbocsájtó szép üzenet* című verset, mely szerintem a világirodalom legdrámaibb vallomása a szerelem elmúlásáról.

„Általam vagy, mert meg én láttalak

S régen nem vagy, mert már régen nem látalak”.

Ezután a féktelen életet megunó költő találkozik a fiatal, művészetért, költészetért rajongó Boncza Bertával, Csinszkával, akit 1915-ben feleségül vesz, aki új szerelmi lírájának műzsája és egyre inkább betegápolója lesz.

Ady, mint költő rendkívüli tehetség volt. Fiatal kora ellenére a haza lelkiismerete, jövőbelátó sámán volt, aki a mindennapi normákkal nehezen mérhető. A feltűnést kereső, de magába forduló költőóriás volt.

„Batyum: a legsúlyosabb Nincsen,

Utam: a nagy Nihil, a Semmi,

A sorsom: menni, menni, menni,

S az álmom: az Isten”.

A világháború, az őszirózsás forradalom, a nincstelenség mély nyomot hagy a költőben. Betegsége súlyosbodik, és 1919. január 27-én álmában éri a halál.

Kedves Olvasók! Biztatom Önöket, vegyenek le a polcról vagy media-hordozóról egy verseskötetet, és adják át magukat az édes anyanyelv dallamos, ízes mondanivaló özönének! Meglátják, testük-lelkük felüdül, előjönnek diákkori emlékek, szerelmek, csalódások, világmegváltó gondolatok...

Konstatálják!

„Bár zord a harc, megéri a világ,

Ha az ember az marad, ami volt:

Nemes, küzdő, szabadlelkű diák”.

Szuromi László

A karácsonyfa legendája!

A karácsony megünneplésének hagyományvilága Jézus születéséhez kötődik. Jézus születésének megünneplése a IV. század közepétől Nagy Konstantin uralkodása idején kezdett elterjedni Rómában. A keresztény egyház a IV. század második felében tette december 24-25-re az ünnepet, mégpedig azért, mert a régi római naptárban ekkor volt a téli napforduló időpontja, mely ma december 21-e. A kereszténység bevezetése előtt Saturnus isten tiszteletére ülték meg, s így volt ez a többi nagy ünneppel kapcsolatosan is.

A pogány ünnepek idején, vagy azokhoz közeli időpontokban tartották a keresztény ünnepeket is, hogy megkönnyítsék az átmenetet a nép számára, feledtetve a pogány rituálékat.

A karácsonnyal kapcsolatos szokásaink nagy része a germánoknak köszönhető, ilyen pl.: a karácsonyfa állítása is. A legenda szerint a germánok megtérítéséért felelős Szent Bonifác püspök 723-ban római pápalátogatásáról tért vissza Geismar-ba, ahol germán báránykái kellemetlen meglepetéssel várták vissza: mialatt a misszionárius II. György pápánál járt, nyája visszatért régi pogány hitéhez, és a téli napforduló megünneplésére készült.

A szertartás részeként egy fiatalot áldoztak volna föl Saturnus istennek hálából a geismari tölgyfán, mire Szent Bonifác fejszét ragadott haragjában, és elkezdte kivágni a pogányok „szent” tölgyét, de olyan éktelen vihar támadt, amely egy szempillantás alatt kidöntötte a fát.

A megszeppent germánok isten kezét sejtették a dologban, így alázattal fordultak Bonifáchoz tanácsért, hogy miként is ünnepeljék meg a karácsonyt? Ekkor a szent püspök egy kis fenyőre mutatott, és azt javasolta, hogy mindenki vigyen haza egy kis örökzöld fácskát.

Ez jó ötletnek bizonyult, mert már a pogány germánoknak is szokásuk volt télen örökzöldekkel díszíteni a házaikat. Ezekre fagyöngyöt, borókat akasztottak, később alma, dió, mogyoró is került rá. Az ős germánok a fény tiszteletére mécsesekkel díszítették

Hazánkban az első karácsonyfát Brunswick Teréz állította Aszódon. A fenyőfára tett szaloncukor hagyománya a XIV. századi Franciaországból származik. Eredetileg ez fondant-ból készült. Hazánkba német közvetítéssel került a XIX. század első felében Salonzuckeri néven, mivel a szalonban állították fel a fenyőfát. A szaloncukor mára igazi hungarikum, mert sehol máshol nem díszítik a fenyőfát ilyen jellegű édességgel.

Ez hát a kis fenyő egyik feledésbe merült legendája, de szimbóluma a mai ember számára is a szeretetet, összetartozást és a békességet jelenti.

L-né Gyulavári Erika

Remoskás csülökpörkölt almási módra

(Különleges recept ajánlat az ünnepi asztalra)

Hozzávalók 5-6 főre: 1-1 csontozott hátsó és első csülök, hagyma, 2 db fokhagyma gerezd, ½ l gogosári lecsó, 1 szál füstölt kolbász vagy jobb minőségű lecsó kolbász, 2-3 db füstölt, húsos szalonna (1 cm vastag, kb. 6 cm hosszú/db).

Fűszerek: só, őrölt majoránna, gyömbérgyökér, szerecsendió, őrölt bors, babérlevél, szemes bors, borókabogyó, piros arany (kis tubusos), gulyáskrémmel (kis tubusos), 2 dl száraz vörösbors, evőkanálnyi zsír vagy olaj.

A féltényérnyi darabokra felvágott csülköt sózzuk, borsozzuk, és a bezsírozott *remoska aljára egymás mellé lefektetjük. A remoska alját beborító húsokat kevés majorannával megszórjuk, majd fél tubus piros aranyat, gulyáskrémet rányomunk, egy fokhagyma gerezdet, kevés gyömbérgyökérrel és szerecsendiót késsel rákaparunk. 2 babérlevelet, 6-8

szem szemes borsot, 4-5 borókabogyót szórunk rá, majd beterítjük a kolbászkarikákkal. A hagymát karikákra vágjuk, és szintén beterítjük vele a fűszerezett húsokat és a kolbászt. A lecsó felét ráöntjük, majd az egész műveletet még egyszer megismételjük. A tál tetejére kevés zsírt teszünk.

A remoskás tál oldalába beszúrjuk a füstölt szalonna szeleteket. A tálát vízzel addig öntjük fel, míg a tál oldalán nem látni a folyadékot. Ügyeljünk, hogy a tál ne legyen túlságosan tele, mert a fedőhöz érintkező anyagok megéghetnek.

A remoska fedelét rátéve kb. 1 órán át sütjük, és nem vesszük fel a fedelet. Ezt követően a húsokat átforgatjuk, melyet a későbbiek során is megismételünk. A sütési idő, míg a hús puhára fő kb. másfél, két óra, de ettől több is lehet. A főzés befejezése előtt kb. 15 perccel a hússal ráöntjük a 1,5-2 dl vörösbort.

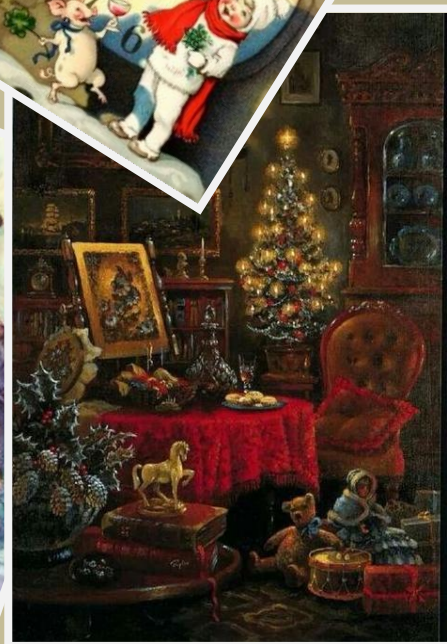
Kenyérrel, köret nélkül, vagy főtt krumplival, savanyúsággal tálaljuk.

Figyelem! A bőrs húsokat a második rétegbe tegyük és a bőr felfelé nézzen!

Jó étvágyat!

(*Remoska szlovák főző-sütő edény, a fűtés az edény fedelében van!)

Varga György

Következő lapzárta: 2020. február 20.

Impresszum

Felelős kiadó és felelős szerkesztő: Rostás Gabi (3232. Mátrafüred, Parádi út 15.)

Elérhetőség: gabirostas@gmail.com; 0630/28-48-176

Nyilvántartásba vételi szám: CE/13022-3/2019